

τῶν ἀπίστων ὡς Λάθαρν τούς ὀρθοδόξους καὶ πατριώτας. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κοσμικῶν αὐτῶν πολλοὶ ἀνωτέρω ἀξιώματικοὶ ἐνησχολοῦντο εὐδοκίμως εἰς ἡρηκευτικὰ μελέτας, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς οἱ Γάλλοι ἐβλομεν ὀνομάζειν Ἰησουίτας, οἱ δὲ Γερμανοὶ ὀνομάζουσι μόνον Εὐλαβεῖς.

Δὲν ὠλόμματα ἐνταῦθα τὸν Schleirmacher ἐπὶ τὸν Πλάτωνος μεταφραστὴν, οὔτε τὸν Θίρεμιν (Theremin) τοσοῦτον τιμώμενον διὰ τὸ ἡρέμα βέρον τοῦ ὕψους του· παραλείπω δ' ὁμοίως καὶ ἄλλους τινας, οἷον τὸν Στίλλιγγ πολλοὺς τῶν κακοδόξων ὡρῶς στηλιτεύσαντα, καὶ τὸν Χάντσελ ἐξελέγξαντα τὰ ὑποκίτα καὶ ἀμειβόμενα τοῦ κορυφαίου τῶν ποιητῶν τῆς Γερμανίας δόγματα.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Παθχρίαν, τὴν καλὴν τοῦ ἀγα. τοῦ ἡμῶν βασιλέως πατρίδα, συνεκινήθησαν ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ πιστοὶ προεζαρχόντων τοῦ ὁμίλου τῶν σοφῶν Bunder καὶ Goerres.

Οἱ ἐναντίοι ὅμως ἦσαν ἤδη προβεβηκότες εἰς τῆς συνομοσίας τὴν ἐκτέλεσιν· ὅθεν τὸν λαθραῖον θρησκευτικὸν πόλεμον διεδέχθη ἐκραγεῖς ὁ πολιτικὸς δι' ἀλληλοδιδόχων καὶ ταραχῶδων ἐπαναστάσεων εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Αὐστρίαν, τὴν Πρωσίαν καὶ διαφόρους ἄλλους τῆς Γερμανίας τόπους. Τρία ὀλόκληρα ἔτη ἐταλαιπωροῦντο ἀνταγωνιζόμενοι οἱ ἡγεμόνες, ἐκινουῦντο πανταχόθεν στρατεύματα, ἐπολιοῦντο πόλεις καὶ φρούρια, ἐστράδαζον παλαίοντες ἡ λαοὶ, πληθὺς δὲ ἀνθρώπων ἐφρονιύθησαν, ἄλλοι δὲ ἐκωρίσθησαν, ἡ διαμένουσιν εἰσέτι εἰς σκοτεινὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά.

Ἀλλ' ὅποια τις ἄρα γε ἦτο κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἡ κατάσταση τῆς ἄλλως μακαρίας καὶ πολυπληθοῦς ταύτης χώρας; Ὅτι εἰπώμεν περὶ τῆς Πρωσίας ἐρρομβέζεται σχεδὸν καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τῆς Γερμανίας· αὐτῆς δὲν ἦτο μὲν κατ' ὄνομα συνταγματική, εἶχεν ὅμως πατρικὴν ὑπὲρ τῶν ὑπηκόων πρόνοιαν· ὁ πολίτης ἦτο εὐδαίμων, διότι ὡς ἐκείνη περὶ αὐτῆς, ὡς ἂν εἰδῇται πᾶσαν ἡμέραν μετὰ τῶν ὑπουργῶν, περὶ δὲ τοῦ βασιλέως ὡς ἂν ἐστὶ γὰρ πᾶσαν ἐβδόμαδα τὴν χεῖρά του! Ἐγνώρισα πολλοὺς ἀμελεθεύρους τοῦ Βερολίνου, οἷτινες ὑπὸ γενναίω φρονήσει ἐπὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Γαλλίαν σύστημα πολιτικόν αὐτοῦ τῆς Πρωσίας. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἐφάνετο ἔξω· ἀπὸ τῆς παλάτιος, τὸ ὅποιον ἐπρεπε νὰ καλλωπισθῇ τὴν Γαλλίαν διὰ νὰ δεχθῇ ὑπουργόν. Ἐκτός τούτου οὐκ εἶχεν οὔτε θεραπείαν πολυἀριθμον, καὶ ὑπασπι-

στάς, καὶ σωματοφύλακας, ἔλειπον δὲ καὶ αἱ τελεταί. Αὐστηροτάτη οἰκονομία διεῖπε πάντας τῆς Διοικήσεως τοῦ· κλαδούς· διότι πρῶτος ὁ βασιλεὺς· εἶδεν τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς ταύτης. Ἀν' ἀπῆντας τὴν εὐτελεστάτην σχεδὸν τῶν ἀμαξῶν ἐν Βερολίῳ ἄνευ προδρόμων, ὑπὸ δῶμα δὲ μόνον συμφορῶν ἵππων, ἔπειτα δὲ ἐξέλεπες ἐντὸς αὐτῆς; καὶ δῶμα ἀξιώματικούς, ὁ εἶς ἦτο ὁ βασιλεὺς. Ὅτε συνέπιπτε τις ἐορτὴ ἐπιβάλλουσα πομπὴν καὶ παράταξιν, ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρει ἐκ τοῦ Βερολίνου εἰς μακρυὴν τινα ἀγροικίαν. Τὸν εἶδον ὅμως ἅπασι ἐπὶ τινος ἐξετάσεως, καὶ ἐφανταζόμεν ὅτι τοιοῦτον βασιλεῖα ἐμελλον νὰ ἀνευφημῶσιν· ἀλλ' ἠπατήθη· οὔτε φωνὴ καὶ ἡκούσθη κολακευτικὴ, ἢ ἀνδραποδώτης! Ὁ Βερολίνιος ἀπεχθάνεται ἐκ φύσεως τὴν φωνασκίαν· ὅθεν ἂν εἰς τὸν δημόσιον περίπατον ἀκούσῃς ὁμιλίας μεγαλοφώνους, ἔσο βέβαιος ὅτι προέρχονται ἀπὸ ξένους. Τὰ δόγματα, τὰ σήματα τῶν ὑψηρῶν, ἡ δαπάνη, πᾶσα ἐν γένει ἡ διαίτα ὑπάρχει κοσμία καὶ αὐτάρκης. Δὲν γνωρίζουσιν ἐκεῖ τὴν κενοδοξίαν τοῦ πλούτου, ἥτις καταναλίσκει τοσαύτας οἰκογενείας, ὀλιγοστεύει δὲ βαθμηδὸν τὴν τάξιν τῶν ὀλβίων καὶ κατατρῶγει μέχρις οὗτε τὴν δύστυχὴν Γαλλίαν· οἱ νέοι δαπανῶσι μέγα μέρος τῆς ἡμέρας των διὰ νὰ συχνάζωσι καὶ πανεπιστημεία· ταῦτα δὲ ἀναλογοῦσι μὲν τὰς Βουλὰς τῶν συνταγματικῶν τόπων, διαφερόντως ὅμως τὸ τοῦ Βερολίνου, τῶν Ἀθηνῶν τούτων τῆς Γερμανίας· ἀλλὰ καὶ οἱ φοιτηταί τοῦ ἐν Βερολίῳ πανεπιστημείου διακρίνονται τῶν συχνάζόντων τὰ ἄλλα κατὰ τὴν κοσμιότητα καὶ τὴν εὐταξίαν. Συνεταιριζόμενοι ὡς συμπατριῶται καὶ ἀκαδημαϊκοὶ πολῖται εἰς ἰδιαίτερον τινὰ κοινωνίαν, καὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πρυτάνεως (Rector magnificus) κατὰ τινὰς περιστάσεις ὑπαγόμενοι, ἐνασχολοῦνται ἰδιαίτερος εἰς τὰ μαθήματα, ἐνῶ οἱ τῶν ἄλλων πανεπιστημείων, καθὼς ἐν Ἰένῃ καὶ Εἰδελβέργῃ, συνδεδεμένοι διὰ πολιτικῶν φρονημάτων (burschenschaftler), πολιτικὴν καὶ λαλοῦσι καὶ ἄδουσιν· ἐρίζουσι δὲ πολλὰκι, ὥστε σπανίως παρέρχεται ἡμέρα, ἢ τοῦλάχιστον ἐβδόμας, ἄνευ μιᾶς καὶ δῶμα μονομαχιῶν οἱ δὲ καθηγηταί τοῦ Βερολίνου ἄνδρες λογίαι καὶ ἐπιφανεῖς κατὰ τὴν σοφίαν, παριστάνουσιν οὐχὶ μόνον μέρος τοῦ ἔθνους τῶν, ἀλλ' ὀλόκληρον ἔθνος τὸν κόσμον, καὶ πάντας μὲν τοὺς παρωχημένους αἰῶνας, πάντας δὲ τοὺς παρελθόντας καὶ τοὺς ἐπερχομένους ἤδη λαούς. Οὐδαμοῦ ἔως ἐξακριβῶται ἡ ἱστορία, λατρίυται δὲ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ Ἀσιατικὴ φιλολογία, οὔτε ἡ φιλοσοφία, ὡς εἰς τὴν Πρωσίαν.

Οἱ γὰμοι δὲν κατήντησαν εἰσέτι αὐτοῦ εἰς ἐμπόριον, ἀλλ' ἔρως 9—8—10 ἐτῶν δίδει καιρὸν εἰς τοὺς ἐπιγλάμους νὰ γνωρισθῶσιν ἀμοιβαίως· οὕτω δὲ προσκολλημένοι, ὡς εἰπεῖν, τὴν καρδίαν τοῦ νέου, τὴν προφυλάττει ἀπὸ τῆς κτηνώδους ἐκείνης διαφθορᾶς, ἥτις λυμάνεται τὴν νεολαίαν τῆς Γαλλίας. Ἐπειδὴ ἡ τρυφή καὶ πολυτέλεια λείπει, πᾶσα ὁπωσοῦν εὐπορος οἰκογένεια δέχεται καὶ περιποιεῖται ἀνεσχλήτως φιλικὰς ἐμψυγνῆς χάριν συνδιαλέξεως καὶ ὁμιλίας. Τοιαῦται δὲ συνέρχονται πάντοτε ἀπὸ τῆς 8—9 ὥρας μέχρι τῆς 11 καὶ εἰς τὰς τῶν πλουσιῶν οἰκίας περίε-

στας, καὶ σωματοφύλακας, ἔλειπον δὲ καὶ αἱ τελεταί. Αὐστηροτάτη οἰκονομία διεῖπε πάντας τῆς Διοικήσεως τοῦ· κλαδούς· διότι πρῶτος ὁ βασιλεὺς· εἶδεν τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς ταύτης. Ἀν' ἀπῆντας τὴν εὐτελεστάτην σχεδὸν τῶν ἀμαξῶν ἐν Βερολίῳ ἄνευ προδρόμων, ὑπὸ δῶμα δὲ μόνον συμφορῶν ἵππων, ἔπειτα δὲ ἐξέλεπες ἐντὸς αὐτῆς; καὶ δῶμα ἀξιώματικούς, ὁ εἶς ἦτο ὁ βασιλεὺς. Ὅτε συνέπιπτε τις ἐορτὴ ἐπιβάλλουσα πομπὴν καὶ παράταξιν, ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρει ἐκ τοῦ Βερολίνου εἰς μακρυὴν τινα ἀγροικίαν. Τὸν εἶδον ὅμως ἅπασι ἐπὶ τινος ἐξετάσεως, καὶ ἐφανταζόμεν ὅτι τοιοῦτον βασιλεῖα ἐμελλον νὰ ἀνευφημῶσιν· ἀλλ' ἠπατήθη· οὔτε φωνὴ καὶ ἡκούσθη κολακευτικὴ, ἢ ἀνδραποδώτης! Ὁ Βερολίνιος ἀπεχθάνεται ἐκ φύσεως τὴν φωνασκίαν· ὅθεν ἂν εἰς τὸν δημόσιον περίπατον ἀκούσῃς ὁμιλίας μεγαλοφώνους, ἔσο βέβαιος ὅτι προέρχονται ἀπὸ ξένους. Τὰ δόγματα, τὰ σήματα τῶν ὑψηρῶν, ἡ δαπάνη, πᾶσα ἐν γένει ἡ διαίτα ὑπάρχει κοσμία καὶ αὐτάρκης. Δὲν γνωρίζουσιν ἐκεῖ τὴν κενοδοξίαν τοῦ πλούτου, ἥτις καταναλίσκει τοσαύτας οἰκογενείας, ὀλιγοστεύει δὲ βαθμηδὸν τὴν τάξιν τῶν ὀλβίων καὶ κατατρῶγει μέχρις οὗτε τὴν δύστυχὴν Γαλλίαν· οἱ νέοι δαπανῶσι μέγα μέρος τῆς ἡμέρας των διὰ νὰ συχνάζωσι καὶ πανεπιστημεία· ταῦτα δὲ ἀναλογοῦσι μὲν τὰς Βουλὰς τῶν συνταγματικῶν τόπων, διαφερόντως ὅμως τὸ τοῦ Βερολίνου, τῶν Ἀθηνῶν τούτων τῆς Γερμανίας· ἀλλὰ καὶ οἱ φοιτηταί τοῦ ἐν Βερολίῳ πανεπιστημείου διακρίνονται τῶν συχνάζόντων τὰ ἄλλα κατὰ τὴν κοσμιότητα καὶ τὴν εὐταξίαν. Συνεταιριζόμενοι ὡς συμπατριῶται καὶ ἀκαδημαϊκοὶ πολῖται εἰς ἰδιαίτερον τινὰ κοινωνίαν, καὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πρυτάνεως (Rector magnificus) κατὰ τινὰς περιστάσεις ὑπαγόμενοι, ἐνασχολοῦνται ἰδιαίτερος εἰς τὰ μαθήματα, ἐνῶ οἱ τῶν ἄλλων πανεπιστημείων, καθὼς ἐν Ἰένῃ καὶ Εἰδελβέργῃ, συνδεδεμένοι διὰ πολιτικῶν φρονημάτων (burschenschaftler), πολιτικὴν καὶ λαλοῦσι καὶ ἄδουσιν· ἐρίζουσι δὲ πολλὰκι, ὥστε σπανίως παρέρχεται ἡμέρα, ἢ τοῦλάχιστον ἐβδόμας, ἄνευ μιᾶς καὶ δῶμα μονομαχιῶν οἱ δὲ καθηγηταί τοῦ Βερολίνου ἄνδρες λογίαι καὶ ἐπιφανεῖς κατὰ τὴν σοφίαν, παριστάνουσιν οὐχὶ μόνον μέρος τοῦ ἔθνους τῶν, ἀλλ' ὀλόκληρον ἔθνος τὸν κόσμον, καὶ πάντας μὲν τοὺς παρωχημένους αἰῶνας, πάντας δὲ τοὺς παρελθόντας καὶ τοὺς ἐπερχομένους ἤδη λαούς. Οὐδαμοῦ ἔως ἐξακριβῶται ἡ ἱστορία, λατρίυται δὲ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ Ἀσιατικὴ φιλολογία, οὔτε ἡ φιλοσοφία, ὡς εἰς τὴν Πρωσίαν.

Οἱ γὰμοι δὲν κατήντησαν εἰσέτι αὐτοῦ εἰς ἐμπόριον, ἀλλ' ἔρως 9—8—10 ἐτῶν δίδει καιρὸν εἰς τοὺς ἐπιγλάμους νὰ γνωρισθῶσιν ἀμοιβαίως· οὕτω δὲ προσκολλημένοι, ὡς εἰπεῖν, τὴν καρδίαν τοῦ νέου, τὴν προφυλάττει ἀπὸ τῆς κτηνώδους ἐκείνης διαφθορᾶς, ἥτις λυμάνεται τὴν νεολαίαν τῆς Γαλλίας. Ἐπειδὴ ἡ τρυφή καὶ πολυτέλεια λείπει, πᾶσα ὁπωσοῦν εὐπορος οἰκογένεια δέχεται καὶ περιποιεῖται ἀνεσχλήτως φιλικὰς ἐμψυγνῆς χάριν συνδιαλέξεως καὶ ὁμιλίας. Τοιαῦται δὲ συνέρχονται πάντοτε ἀπὸ τῆς 8—9 ὥρας μέχρι τῆς 11 καὶ εἰς τὰς τῶν πλουσιῶν οἰκίας περίε-